DUBBA · OYSS HAZIRLIK
10. Sınıf Felsefe Dersi 1. Dönem 2. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 1
Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Adı Soyadı: .....
Sınıf / No: .....
Puan: .....

Telefonda aç: süreli çöz, paylaş

10. Sınıf Felsefe · 1. Dönem 2. Ortak Yazılı (Senaryo 1)

1. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Koridordaki Zaman Şeridi

Lale, felsefe kulübü için okul koridoruna felsefi düşüncenin gelişimini anlatan bir zaman şeridi hazırlamıştır. Panoları duvara asarken tarih etiketlerini takmayı unutmuş, panoları da karışık sırayla dizmiştir. Her panoda yalnızca o döneme ait birkaç olayın kısa notu yer almaktadır:

- **Pano A:** Gutenberg'in matbaayı icat etmesiyle kitaplar hızla çoğalır. Kopernik, evrenin merkezinde Dünya'nın değil Güneş'in bulunduğunu ileri sürer.
- **Pano B:** Bağdat'ta Beytülhikme kurulur. Bu merkezde Yunan, Hint ve İran kökenli eserler tercüme edilir; bilginler bu eserler üzerine yorumlar yazar.
- **Pano C:** Atina'da yurttaşlar kararlarını doğrudan kendileri almaya başlar. Aynı dönemde Thales, doğadaki her şeyin kaynağının ne olduğunu sorgular.
- **Pano Ç:** Diderot ve arkadaşları, bilgiyi geniş halk kitlelerine ulaştırmayı amaçlayan bir ansiklopedi yayımlar. Birkaç on yıl sonra Fransız Devrimi gerçekleşir.

Her panonun ait olduğu dönemi ve o dönemde felsefede öne çıkan bir yönelimi aşağıdaki tabloya yazınız.

Pano	Dönem (4x2 Puan)	Bu Dönemde Felsefede Öne Çıkan Yönelim (4x2 Puan)
A		
B		
C		
Ç		

2. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Bir Oyunun Doğuşu

Çınar, yaz tatilinde arkadaşlarıyla oynamak için bir kutu oyunu tasarlamaya karar vermiştir.

- **(I)** Çınar ilk taslağı kurarken hiç konuşmamış, kâğıda tek kelime yazmamıştır. Taşları masada yer değiştirerek hamleleri zihninde birer resim gibi canlandırmış, oyunu kilitleyen hamleyi bu yolla bulmuştur.
- **(II)** Ertesi gün oyunu Lale'ye göstermek istemiştir. Zihnindeki düzen, ancak onu cümlelere döküp anlattığında Lale'ye ulaşabilmiştir. Anlatımı dinleyen Lale, bir hafta sonra Çınar yanında olmadan oyunu kardeşine kurup öğretebilmiştir.
- **(III)** Çınar kuralları deftere yazarken iki kuralın birbiriyle çatıştığını fark etmiştir. Yazdıkça oyunun mantığı zihninde netleşmiş, karışık bölümler sadeleşmiş ve ilk taslakta aklına hiç gelmeyen yeni bir kural geliştirmiştir.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Düşünme ile dil arasındaki ilişkiye dair üç yargı aşağıda verilmiştir:

- **Yargı 1:** Düşünme, sözcüklere başvurmadan da gerçekleşebilir.
- **Yargı 2:** Dil, düşünceleri somutlaştırarak başkalarına aktarılabilir hâle getirir.
- **Yargı 3:** Dil, düşünceye düzen kazandırır ve onu geliştirir.

Her durumun hangi yargıyı desteklediğini aşağıdaki tabloya yazınız. Eşleştirmenizin gerekçesini durumdaki bir ayrıntıyla ilişkilendirerek belirtiniz.

Durum	Desteklediği Yargı (3x2 Puan)	Gerekçe (3x2 Puan)
(I)		
(II)		
(III)		

3. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Arıcılık Kulübünde Bir Toplantı

Okulun arıcılık kulübünde üç öğrenci, bahçedeki kovanlarla ilgili vardıkları sonuçları paylaşmaktadır.

> ***Çınar:*** *Mart ayından beri her sabah kovanların önünde not tutuyorum. Rüzgârın sert estiği on bir sabahın hiçbirinde arılar kovandan çıkmadı. Bu gözlemlerden şu sonuca varıyorum: Rüzgârın sert estiği bütün sabahlarda arılar kovanda kalır.*
>
> ***Lale:*** *Bal arılarının tamamı bir koloni içinde yaşar. Lavantaların üzerinde gördüğümüz bu arı da bir bal arısıdır. O hâlde bu arı da bir koloninin üyesidir.*
>
> ***Kerem:*** *Kovan bana bir fabrikayı hatırlatıyor. İkisinde de herkesin belirli bir görevi var ve ürün, bu iş bölümü sayesinde ortaya çıkıyor. Fabrikada iş bölümü bozulduğunda üretim düşüyor. Öyleyse kovanda da görev dağılımı bozulursa bal üretimi azalır.*

Her öğrencinin kullandığı akıl yürütme türünü (tümdengelim, tümevarım ya da analoji) aşağıdaki tabloya yazınız. Belirlediğiniz türün gerekçesini öğrencinin sözündeki akıl yürütmenin yönüyle ilişkilendirerek yazınız.

Öğrenci	Akıl Yürütme Türü (3x2 Puan)	Gerekçe (3x2 Puan)
Çınar		
Lale		
Kerem		

4. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Çömlek Atölyesinde Bir Gün

Kerem, hafta sonu katıldığı çömlek atölyesinde gördüklerini defterine şöyle not etmiştir:

> *"Usta önce tezgâha bir kil topağı koydu.* ***(1) Avucuma aldığımda topak elimi aşağı çekecek kadar ağırdı; tezgâhın üzerinde iki avuç büyüklüğünde bir yer tutuyordu.*** *Ardından çarkı çevirmeye başladı.* ***(2) Çark döndükçe biçimsiz çamur yavaş yavaş inceldi, yükseldi, boyun ve kulp kazandı; testi bir anda değil, adım adım ortaya çıktı.*** *Atölyenin raflarında onlarca testi duruyordu.* ***(3) Kimi büyük kimi küçük, kimi sırlı kimi sırsızdı ama hepsini testi yapan şey aynıydı: İçine su konup taşınabilen kulplu bir kap***

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> ***olmaları. Bu niteliği yitiren bir şeye artık testi denemezdi.*** *Biz de bir testiyi pencerenin önüne koyduk.* ***(4) Aynı testi öğle güneşinde bana parlak bir turuncu, akşamüstü ise koyu bir kahverengi gibi göründü; ben testinin kendisini değil, bana görünen yüzünü görüyordum.****"*

Numaralı cümlelerin her birinin varlık felsefesinin hangi kavramını karşıladığını aşağıdaki tabloya yazınız. Seçtiğiniz kavramın cümleyle ilişkisini gerekçelendiriniz.

Cümle	Kavram (4x2 Puan)	Gerekçe (4x2 Puan)
(1)		
(2)		
(3)		
(4)		

5. Aşağıdaki diyaloğu okuyunuz.

Aynalı Labirentten Çıkınca

Bilim şenliğindeki aynalı labirentten çıkan Çınar, Lale ve Kerem, içeride gördükleri üzerine konuşmaktadır.

> ***Çınar:*** *İçeride her köşede başka bir Çınar gördüm, hangisinin gerçek olduğunu söyleyemedim. Bence dışarıda da durum farklı değil; gördüğümüz her şey her an başka türlü görünüyor ve hiçbirinin değişmeyen bir özü yok. Bu yüzden gerçekte hiçbir şey yoktur. Bir şey olsaydı bile onu bilemezdik; bilseydik bile bu bilgiyi kimseye aktaramazdık.*
>
> ***Lale:*** *Aynalardaki görüntüler çoğalıyor, bozuluyor, ışık değişince kayboluyordu; o yüzden onlara güvenmem. Ama bu, hiçbir şeyin var olmadığını göstermez. Görüntülerin ardında duyularla değil ancak akılla kavranabilen, değişmeyen ve kusursuz örnekler var. Asıl gerçek olan onlar; gözümüzle gördüğümüz her şey, bu örneklerin kusurlu birer kopyası.*
>
> ***Kerem:*** *Bence o görüntülerde gizemli bir taraf yok. Labirent camdan, metalden ve ışıktan ibaretti; aynadaki görüntü de ışığın camdan yansımasıydı. Var olan her şey eni, boyu ve derinliği olan maddi şeylerdir; madde olmayan bir gerçeklik yoktur.*

Her öğrencinin görüşünün varlık felsefesinin hangi temel problemine cevap verdiğini aşağıdaki tabloya yazınız ve belirlediğiniz problemi öğrencinin sözüyle ilişkilendirerek gerekçelendiriniz.

Öğrenci	Problem (3x2 Puan)	Gerekçe (3x2 Puan)
Çınar		
Lale		
Kerem		

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

6. 5. sorudaki diyaloğa göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Her öğrencinin görüşünün hangi felsefi akıma uygun olduğunu aşağıdaki tabloya yazınız.

Öğrenci	Akım (3x2 Puan)
Çınar	
Lale	
Kerem	

6.2. Çınar ile Lale'nin görüşlerinin bir ortak yönünü (5 puan), Lale ile Kerem'in görüşlerinin ise bir farklı yönünü (5 puan) yazınız.

7. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Kerem'in Doğrulama Defteri

Kerem, bir hafta boyunca karşılaştığı bazı yargıları ve bu yargıları neden doğru kabul ettiğini defterine not etmiştir:

- **Not I:** Lale, "Bahçedeki dut ağacının bütün yaprakları dökülmüş." dedi. Pencereden baktım; dallarda tek bir yaprak bile kalmamıştı. Bu yüzden Lale'nin sözünü doğru kabul ettim.
- **Not II:** Sudoku çözerken bir boş kareye hangi rakamın geleceğini düşündüm. O karenin satırında, sütununda ve küçük karesinde daha önce kesin olarak yerleştirilmiş rakamlarla çelişmeyen tek rakam 7'ydi. Bu yüzden oraya 7 yazmanın doğru olduğuna karar verdim.
- **Not III:** Sınıftaki arkadaşlarımın hepsinin ve tanıdığım hemen her yetişkinin "Düzenli uyku insanı gün boyu dinç tutar." görüşünü benimsediğini gördüm. Bu kadar çok kişi aynı görüşte olduğu için ben de bu yargıyı doğru saydım.
- **Not IV:** Çınar, İngilizce kelimeleri ezberlemek için kartlarla aralıklı tekrar yöntemini denedi. Yöntem, kelimeleri birkaç gün sonra unutma sorununu çözünce Çınar bu yöntemin doğru olduğunu söyledi.

Her notta yargının doğruluğuna karar verilirken hangi doğruluk ölçütünün kullanıldığını aşağıdaki tabloya yazınız ve belirlediğiniz ölçütü nottaki durumla ilişkilendirerek gerekçelendiriniz.

Not	Doğruluk Ölçütü (4x2 Puan)	Gerekçe (4x2 Puan)
I		
II		
III		
IV		

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Cevap anahtarı: çözdükten sonra okut.
Her maddenin tam puan ölçütü, kısmi ve sıfır puan durumu, olası yanıt. Kendini puanla, aynı sayfadan 40 dakikalık sayaçla yeniden çöz.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba'nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif